

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นภาระหน้าที่สำคัญยิ่งของรัฐ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในยุคที่ประเทศชาติมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการต่าง ๆ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนและต้องอาศัยเทคโนโลยีระดับสูงเพิ่มมากขึ้น ยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศชาติ ซึ่งรัฐพยายามที่จะเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาติ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐโดยตรง (จรัส นองมาก, 2538, หน้า 15) และประหยัดเงินงบประมาณของรัฐได้ปีละจำนวนมาก อีกทั้งสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรได้กว้างขวางมากขึ้น เนื่องจากการจัดการศึกษาเอกชนแตกต่างไปจากการจัดการศึกษาโดยภาครัฐ กล่าวคือ มีลักษณะการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัวมากกว่าโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยรวม การศึกษาเอกชนเป็นกิจกรรมการศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัดขึ้น โดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งบุคคล ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม โดยภาครัฐเปิดโอกาสและให้การสนับสนุนในการจัดการศึกษา แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในขอบเขตที่รัฐกำหนด

แนวนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน ได้มีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเอกชนขึ้นเป็นครั้งแรก ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. 2442 ซึ่งโรงเรียนเอกชนมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่โรงเรียนสามเณร ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2461 และใช้ชื่อนี้มาตลอด ในปี พ.ศ. 2475 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับ ปี พ.ศ. 2475 จากนั้นก็ได้ปรากฏในโครงการการศึกษาหรือแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต่อมามีการเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2532, หน้า 2 – 7) โรงเรียนเอกชนอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ โดยรัฐให้การสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อให้โรงเรียนมีรายได้พอที่จะนำไปปรับปรุงโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสูง สามารถดำรงโรงเรียนอยู่ได้ด้วยรายได้ของตนเอง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2494 ได้ยอมให้มีคณะบุคคลหรือเอกชนจัดให้มีสถานศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาและต่อมาในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. 2503 แก้ไข พ.ศ. 2512 ได้ขยายให้คณะบุคคลหรือเอกชนจัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ได้เปิดโอกาสให้เอกชนที่มีความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสม มีวิสัยทัศน์ที่จะจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เข้ามามีส่วนร่วมรับภาระจัดการศึกษาในขอบเขตที่รัฐกำหนดนโยบายซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐ ทั้งนี้การศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่จัดตั้งนั้นจะต้องไม่แสวงหาผลกำไรเกินควร นอกจากแนวนโยบายการจัดในแผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวแล้ว ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) และแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2510 – 2514) ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทในการควบคุมดูแลและสนับสนุนกิจการ โรงเรียนเอกชนอย่างใกล้ชิด ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 – 2519) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 – 2524) ได้มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนให้มีมาตรฐานสูงขึ้น โดยสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมลงทุนเพื่อการศึกษาเป็นการเข้ามาแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของรัฐ รัฐได้ให้การส่งเสริมอุดหนุนและช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

การพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) พบว่าสถานภาพทางด้านคุณภาพการศึกษาของภาครัฐและเอกชนกำลังเป็นจุดวิกฤต คือ ความรู้ความสามารถของเด็กไทย โดยเฉลี่ยอ่อนลงทั้งในด้านกระบวนการคิดและวิเคราะห์ – สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา รวมทั้งขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านลักษณะนิสัยในการใฝ่หาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม การทำงานเป็นหมู่คณะ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เกิดขึ้นจากหลักสูตรที่ยังไม่เหมาะสมและกระบวนการเรียนการสอนที่ขาดประสิทธิภาพ การเรียนยังคงเน้นให้ผู้เรียนท่องจำและเชื่อฟังการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าพัฒนาคนให้เพิ่มขีดความสามารถในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเอง การสร้างวิจรรณญาณ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538 ; จรัส สุวรรณเวลา, 2539 อ้างถึงใน สักดิ์ชัย เพชรช่วย, 2541, หน้า 1) ในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย แผนงานหลัก เป้าหมายและมาตรการ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาโดยรวมและการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ซึ่งจำเป็นต้องระดมความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคมมาร่วมกันจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยที่รัฐให้การสนับสนุนการศึกษาอย่างเต็มที่และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือรัฐบาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 19)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้กรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะปานกลางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ขณะเดียวกันคุณภาพการศึกษาของคนไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ไม่สามารถปรับตัวรู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ ทั้งฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอ่อนแอไม่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจยังด้อยประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544, หน้า 4)

ปัจจุบันมีโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา จำนวนประมาณ 300 โรงเรียนทั่วประเทศ ต่างก็มีความหลากหลายทั้งในด้านปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิต ได้แก่ ลักษณะการจัดตั้ง สภาพและขนาดของโรงเรียน นักเรียน บุคลากร สื่อวัสดุอุปกรณ์ หลักสูตรการเรียน – การสอน การเงินและลักษณะการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางทิศทางการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาที่เป็นมาตรฐานและใช้กระบวนการรับรองมาตรฐาน เป็นเครื่องมือส่งเสริมให้แต่ละโรงเรียนพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งการจัดการศึกษาเอกชนในปัจจุบันถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาของชาติ โดยเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐในเรื่องการจัดการศึกษาของเยาวชน โดยเฉพาะประเภทอาชีวศึกษา เพราะหากรัฐเป็นผู้รับภาระจัดการศึกษาในส่วนนี้รัฐต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก (กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ, 2536, หน้า 25 – 26)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณภาพการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเอกชนเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง เนื่องจากคุณภาพของบุคคลที่ได้รับการศึกษาจากสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนเมื่อออกไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ สังคมจะเป็นผู้ตัดสินว่านักเรียน – นักศึกษามีคุณภาพหรือไม่ ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการบริหารงานอย่างชาญฉลาด ประกอบกับการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่รับผิดชอบทุกระดับร่วมกันวางแผนและกำหนดนโยบายที่ละเอียดรอบคอบเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน – นักศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และเป็นที่ยกมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งจะเป็ข้อมูลที่จะให้ผู้ปกครองและประชาชนได้รับทราบถึงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้สารสนเทศหรือตัวบ่งชี้ (indicators) ที่เหมาะสมที่สุดประกอบการตัดสินใจเลือกดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแผนและนโยบายที่กำหนดไว้

สำหรับตัวบ่งชี้ที่นำมาวัดหรือชี้สภาพการณ์ของการศึกษาในช่วงเวลาที่ต้องการ หรือทดสอบความก้าวหน้าในการพัฒนาการศึกษาจะต้องนำไปวัดได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังนั้น ตัวบ่งชี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานทางการศึกษาต้องกำหนดให้ชัดเจนและจัดทำตัวบ่งชี้หลักที่จำเป็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติ ในการสร้างตัวบ่งชี้สามารถที่จะนำมาเป็นตัวแทนในการบ่งบอกถึงสภาพทางการศึกษาและช่วยในการวางแผนการศึกษา นอกจากนี้ยังใช้ประกอบกับตัวบ่งชี้อื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการวางแผนการศึกษาโดยตรง เช่น ตัวบ่งชี้ภาวะด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประชากรได้อีก (Johnstone, 1981; Schmitz, 1993 อ้างถึงใน สักดิชัย เพชรช่วย, 2541, หน้า 2)

ตัวบ่งชี้ที่จะบ่งบอกสภาพทางการศึกษา จะต้องมีคุณสมบัติเป็นสารสนเทศที่ดีสำหรับใช้ประกอบการวางแผนและการบริหาร 3 ประการ คือ ประการแรก ตัวบ่งชี้จะต้องทันต่อเวลาในการใช้ประโยชน์ที่สามารถบอกสถานการณ์ แนวโน้มของการเกิดเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ ประการที่ 2 ตัวบ่งชี้จะต้องตรงต่อความต้องการในการสื่อความหมายเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ และประการสุดท้าย ตัวบ่งชี้จะต้องแม่นยำ ถูกต้อง เป็นคุณสมบัติที่แสดงถึงคุณค่าและประโยชน์ของสารสนเทศ เพราะหากสารสนเทศนั้นตรงต่อความต้องการและผลิตได้ทันเวลา แต่ขาดความถูกต้องแล้วก็จะนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดและเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานได้ (อาทิตยา ดวงมณี, 2540, หน้า 41)

การพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ได้ตรงตามสภาพการณ์ที่เป็นจริงกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้นมีความสำคัญมาก การพิจารณาตัวบ่งชี้หรือตัวแปรสังเกตได้ต้องทำให้รอบครอบครบทุกองค์ประกอบ ซึ่งค่อนข้างที่จะเป็นเรื่องเฉพาะและขึ้นอยู่กับบริบทของสังคม การกำหนดเกณฑ์จึงต้องอาศัยผลการศึกษาและการวิจัยเข้ามาช่วย (อาทิตยา ดวงมณี, 2540, หน้า 3) ดังนั้น การพัฒนาตัวบ่งชี้จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะในเรื่องของคุณภาพการศึกษา องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษานั้นมีอยู่หลายองค์ประกอบ การใช้องค์ประกอบใดเพียงองค์ประกอบเดียวเพื่อบ่งชี้คุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมย่อมไม่ถูกต้องและเหมาะสมมากนัก ดังนั้น จึงควรใช้ตัวบ่งชี้จากหลาย ๆ องค์ประกอบเป็นตัวบ่งชี้ในการร่วมกันอธิบายคุณภาพการศึกษาทั้งระบบย่อมมีความถูกต้องและเหมาะสมมากกว่า ในด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนก็เช่นกัน ควรจะมีการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเป็นเลิศทางวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เช่น งานวิจัยของกมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536) เข้มทอง ศิริแสงเลิศ (2540) สุรัชย์ วังบุญคง (2543) จิระศักดิ์ อร่ามศรี (2544) จิรดา เจริญจำ (2544) สเตียร์ (Steers, 1977) เกรย์ (Gray, 1993) คิมบอร์ทและนันเนอรี (Kimbrough & Nunnery, 1988) มอร์ติเมอร์ แชมมอนส์ สโตร์ ลีวิส และ อีคอป (Mortimore, Sammons, Stoll, Lewis & Ecob, 1993) ลูเนนเบิร์กและออนส์เตइन (Lunenburg & Ornstein, 1996) เป็นต้น พบว่ามีองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่สำคัญดังนี้

1. ด้านผู้เรียน
2. ด้านการบริหารโรงเรียน
3. ด้านการเรียนการสอน
4. ด้านการบริการ
5. ด้านบุคลากร
6. ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

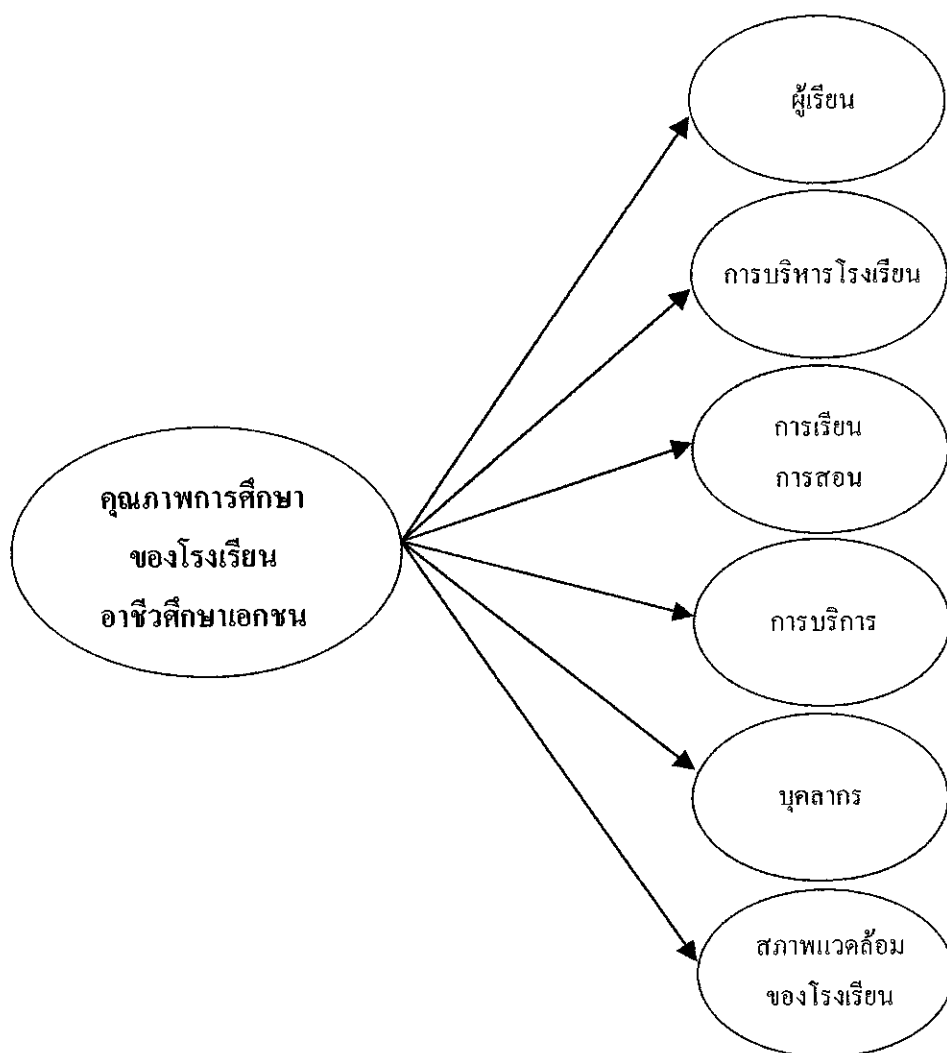
ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาตัวบ่งชี้เกี่ยวกับองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และสร้างสมการตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน และตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลสมการ โครงสร้างคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second order confirmatory factor analysis) ซึ่งตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาที่ได้สามารถที่จะนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการ โครงสร้างคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบความคิดในการวิจัย

กรอบความคิดในการวิจัย คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยศึกษาจากบทความ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เช่น กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536, หน้า 39) สเตียร์ (Steers, 1977, p. 8) คิมบอร์ทและนันเนอรี (Kimbrough & Nunnery, 1988, pp. 45 – 79) เกรย์ (Gray, 1993, p. 33) มอร์ติเมอร์ แซมมอนส์ สโตร์ ลีวิส และอีคอป (Mortimore, Sammons, Stoll, Lewis & Ecob, 1993, pp. 11 – 16) ลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg & Ornstein, 1996, pp. 351 – 352) เป็นต้น (รายละเอียดอยู่ในบทที่ 2) พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยพิจารณาจากประสิทธิผลนั้นมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านผู้เรียน องค์ประกอบด้านการบริหารโรงเรียน องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน องค์ประกอบด้านการบริการ องค์ประกอบด้านบุคลากร และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ทั้ง 6 องค์ประกอบเป็นกรอบความคิดและเป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนาตัวเองซึ่งรวมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลสมมติฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการวางแผนและปรับการดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
2. ได้โมเดลสมการโครงสร้างคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนและได้ทราบว่าตัวบ่งชี้ตัวใดบ้างที่เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/วิชาชีพ หัวหน้าภาค/แผนก อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 และบุคลากรหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2545
2. การศึกษาคุณภาพการศึกษา จะศึกษาจากประสิทธิผลของโรงเรียนภายใต้ขอบเขตขององค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้
  - 2.1 ด้านผู้เรียน
  - 2.2 ด้านการบริหารโรงเรียน
  - 2.3 ด้านการเรียนการสอน
  - 2.4 ด้านการบริการ
  - 2.5 ด้านบุคลากร
  - 2.6 ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ตัวบ่งชี้ (indicator) หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกสภาพการณ์หรือสภาวะอย่างใดอย่างหนึ่งในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ ซึ่งสารสนเทศดังกล่าวอยู่ในรูปของค่าที่สังเกตได้เป็นตัวเลข ข้อความ องค์ประกอบ ตัวแปร หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยการนำตัวแปรหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงใดช่วงหนึ่งไปสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดคุณค่าซึ่งสามารถที่จะชี้ให้เห็นถึงสภาพการณ์การดำเนินงานที่ต้องการศึกษาเมื่อเทียบกับเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้

ตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรวมตัวบ่งชี้เดี่ยวคุณภาพการศึกษาเข้าด้วยกัน โดยมีการถ่วงน้ำหนักของแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อดำเนินการหาค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะต่างๆ หรือคุณสมบัติที่บ่งชี้ถึงความต้องการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงถึงความสามารถในการใช้ประโยชน์และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนในระดับอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 และเปิดทำการสอนระดับ ปวช. ปวท. และ ปวส. จัดการเรียนการสอนเน้นทางวิชาชีพ และภาคปฏิบัติ สังกัดกองโรงเรียนอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาก่อน ในเขตจังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว

บุคลากรหน่วยศึกษานิเทศก์ หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 12

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ / ผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/วิชาชีพ หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ / ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/วิชาชีพ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12

หัวหน้าภาค/แผนก หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกแต่ละแผนกหรือหมวดวิชา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12

อาจารย์ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนประจำอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาก่อน ในเขตการศึกษา 12 โดยได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาก่อน พ.ศ. 2525

ด้านผู้เรียน หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพและการทำงาน เสริมสร้างและฝึกอบรมนักเรียนให้มีความรู้ มีเหตุผล มีคุณธรรม มีความประพฤติดีและมีทักษะสำหรับการประกอบอาชีพ

ด้านการบริหารโรงเรียน หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสภาพในปัจจุบัน และความสามารถในการจัดการกับปัญหาและบุคลากร ร่วมมือกันเป็นอย่างดีเพื่อแก้ปัญหา

ด้านการเรียนการสอน หมายถึง สามารถพัฒนาให้นักเรียนได้มีความรู้ ทักษะและมีความประพฤติดีและมีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละระดับการศึกษา มีการเตรียมการสอน วัดและประเมินผลเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน

ด้านการบริการ หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ นักเรียน – นักศึกษา ด้านวิชาการและงานที่ครอบคลุมหมาย ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนครู มีการบริการข้อมูลข่าวสาร อุปกรณ์เสริมในการเรียนการสอน เป็นการดำเนินการเพื่อให้บริการด้านการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน

ด้านบุคลากร หมายถึง การสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพของผู้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และบุคลากรทางการศึกษาต้องมีภาวะเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหาร การจัดการ มีการทำงานเป็นทีมให้ทุกคนมีส่วนร่วม สามารถพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อการทำงาน การปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้

ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึง การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนจะช่วยเสริมสร้างความคิดและเอื้อต่อระบบการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนพัฒนาได้เต็มความรู้ความสามารถ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างการรู้จักตนเองและธรรมชาติ จะทำให้กำหนดทิศทางที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี